

АВТОРИ

Александър Панов е роден през 1953 г. в гр. Перник. Завършва Българска филология в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ през 1978 г. Кандидат на науките (доктор) с дисертация на тема „Жанрове в българската лирика на прехода между две столетия – очерк по историческа поетика“ (1985). Старши научен сътрудник (доцент) от 1997 г. Доктор на науките с дисертация на тема „Художествена система на Ботевата поезия“ (2011). Професор по теория и история на литературата в Института за литература при БАН от 2012 г. Основните области на научните му интереси са теория на литературата, литературна антропология, жанрова теория, историческа поетика на българската литература и наратология. Автор на книгите: „Теория на литературата“ (1995 и 2000), „Културни проблеми на българското литературно развитие“ (1997), „Художествена система на Ботевата поезия“ (2012), „Песни и стихотворения от Ботйова и Стамболова – структура, основни сюжети и символични образи“ (2012), „Литературният образ извън пространството на книгата“ (2013), „Текстът като социално действие“ (2022), „Йордан Йовков – изкуство на разказването“ (2023), „Жанровете на словесното изкуство“ (2024), на многобройни статии и студии по теория на литературата, историческа поетика, литературна антропология, жанрова теория, наратология и др., както и на множество учебници и учебни помагала за средните училища.

Андреана Спасова е литературен историк по българска литература; постдокторант към Национална програма „Млади учени и постдокторанти“ (2019–2021) в Института за литература при Българската академия на науките. „Антични реминисценции във възрожденската книжнина“ (2020) е първата ѝ научна книга, защитена като докторска теза и отличена с наградата „Питагор“ (2022) и „Проф. Марин Дринов“ (2023). Изследователските ѝ интереси са в областта на българската възрожденска литература, първите рецепции на античните автори и образци, проблемите на националната идентичност и културната памет, автобиографиите, учебникарската книжнина и ръкописното наследство на Найден Геров. Води семинарни занятия по възрожденска литература в СУ „Св. Климент Охридски“ (от 2022).

Анна Алексиева е доц. д-р в Института за литература към БАН, секция „Литература на Българското възраждане“. Изследователските ѝ интереси са в областта на българската литература от XIX–XX в., литературния канон, маргинализираните автори и текстове; културните изследвания, изграждането на „големите“ исторически разкази и националния героичен пантеон; официалния, баналния и субкултурния национализъм. Носител е на наградата на БАН за млади учени „Проф. Марин Дринов“ (2013). Главен редактор на сп. „Литературна мисъл“ (от 2024). Член на Българско общество за проучване на XVIII век и на Академичен кръг по сравнително литературознание. Автор е на монографиите „Българската поезия от 40-те и 50-

те години на XIX век. Роли на субекта“ (2012) и „Христо Ботев: идеологическо моделиране на героичния образ“ (2025). Съредактор на „Култура, идентичности, съмнения. Сборник в чест на проф. дфн Николай Аретов“ (2016), „Миналото на Балканите: подходи и визуализации (XVIII–XIX в.)“ (2018), „Наслади и забрани“ (2018), „Книгите като събития в Европа и Османската империя (XVII–XIX век)“ (2020), „Прогрес и предразсъдъци през XVIII–XIX век“ (2025) и др.

Бойка Илиева е доцент по антична и западноевропейска литература в Югозападния университет „Неофит Рилски“, както и литературен сътрудник към Института за литература, БАН. Автор е на монографиите „Италия в културата на Българското възраждане. Преводи и литературни влияния“ (2012) и „Вдъхновението Италия. Литературни контексти 1878–1918“ (2019), на учебното помагало за студенти „Западноевропейска литература. Естетически текстове и програми“ (2017), както и на статии в научни сборници и периодични издания. Председател е на Българското общество за проучване на XVIII век и член на Академичния кръг по сравнително литературознание. Изследователските ѝ интереси са съсредоточени в областта на литературната рецепция, сравнителното литературознание, имагологията, женското писане. Член е на редакционните колегии на академичните списания „Езиков свят“ и „Дългият Осемнадесети век“.

Елена Георгиева Узунова (1957). Доцент, доктор, архивист в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“. Завършва българска филология в СУ „Св. Климент Охридски“ (1980). Защищава дисертация на тема „Бележките на българските книжовници от XV–XVII в. и тяхното значение за българската историческа лексикология“ (1997). Хабилитира се с труда „Опис на славянските ръкописи в Софийската народна библиотека“, т. VI (2006). Научните ѝ интереси са в областите на научни описи и каталози на колекции от славянски кирилски ръкописи от X–XIX в. и изготвяне на научни и научнопопулярни трудове в областта на историята на българския език, на старата българска литература и култура. Архивист и главен архивист е в отдел „Ръкописи и старопечатни книги“ в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ (1980–2024). Основни публикации: „Бележки на българските книжовници, X–XVIII век“: т. 1. X–XV в. (2003), т. 2. XVI–XVIII в. (2004), в съавт. с Б. Христова и Д. Караджова; „Опис на славянските ръкописи в Църковно-историческия и архивен институт – София“, т. 1 (2009), в съавт. с Б. Христова и Ел. Мусакова; „Славянски музикални ръкописи в Рилския манастир“ (2012), в съавт. с А. Атанасов, Св. Куюмджиева, В. Велинова, Ел. Мусакова; „Рилски музикални ръкописи извън пределите на Рилския манастир“ (2024), в съавт. с А. Атанасов, Св. Куюмджиева, В. Велинова.

Елисавета Ненчева е гл. асистент в секция „Стара българска литература“ в Института за литература към Българската академия на науките. През 2014 г. защитава докторска дисертация на тема „Панегирикът на дяк Андрей от 1425 г. в репертоара на южнославянските (български и сръбски) кодекси“ в Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“. Нейните научни интереси са в областта на късносредновековната литература.

Калигнов, Игор Иванович (1946–2025) – проф., д. ф. н, ведущий научный сотрудник Отдела истории славянских литератур Института славяноведения РАН (Москва). *Научные интересы:* южнославянские и русская литературы, история и культура России и южных славян. *Общее число научных работ:* свыше 300. (Подробнее см. на сайте: inслав.ru/Калиганов И. И.) *Преподавание:* более 35 лет в МГУ им. М. В. Ломоносова, Институте русского языка им А. С. Пушкина. Дипломатической академии МИД СССР, Военном институте, Гос. Академии славянской культуры (ГАСК) и др. *Основные научно-административные позиции:* декан филологического факультета ГАСК (2004–2015), основатель и руководитель Кафедры славянских языков и культур (ГАСК, 2004–2015). *Высокие награды и отличия:* главная премия им. Маркария (Булгакова), митрополита Московского и Коломенского (1997), орден „Стара Планина“ I степени (2000), международная премия Свв. равноапостольных братьев Кирилла и Мефодия (Москва, 2006), почетный знак им. Марина Дринова (2006), знак „Почетный работник науки и техники РФ“ (2007) и др.

Лидия Михова, доц. д-р, е дългогодишен член на Института за литература при БАН, един от създателите на българското училище в Страсбург, негов дългогодишен директор и преподавател в него. Лектор по български език, литература и цивилизация и по въведение в славянските култури и балканистика в Страсбургския университет (2006–2012). В центъра на научните ѝ интереси са литературата и културата през епохата на Българското възраждане, народните книги (календари, песнопойки, народни жития), типове разказване и разказвателни техники, взаимоотношенията слово/образ, фолклор/литература, устност/писменост, образи на „другия“. Автор е на две монографии: „Българските календари 1818–1944“ (Пловдив, 1995) и „Модерните потреби на Възраждането“ (София, 2001). Съставител и съредактор на научни сборници: *Écrire ailleurs au féminin dans le monde slave au XXe siècle* (Paris, 2013), *Cultures et arts: Roumanie, Bulgarie* (Université de Strasbourg, 2011), *Voisins, frontières, ouvertures* (Université de Strasbourg, 2009), „Възрожденският текст: прочити на културата и литературата на Българското възраждане: в чест на 70-годишнината на проф. Дочо Леков“ (София, 1998), „Печат и литература: 150 години българска журналистика“ (София, 1994).

Мария Караколева има бакалавърска степен по специалност Българска филология, която следва в СУ „Св. Климент Охридски“. Учител е по български език и литература. Интересите ѝ са свързани с изследване на литературата като обществено значимо явление, отразяващо, но и направляващо социалните и историческите процеси. Занимава се с връзките на литературата с педагогиката, киното, театъра, историята. Реализираните ѝ изследвания анализират отблизо конкретни периодични издания или разглеждат измеренията на литературността в театъра и драматургията.

Мария Пилева е доцент в Института за литература към БАН, секция „Литература на Българското възраждане“. Завършила е магистърската програма на СУ „Преводач-редактор“ (2012), специализирала в Eberhard-Karls Universität, Тюбинген (2015), а през 2016 г. защитава докторат на тема „Религиозни мотиви в българските преводи на англоезична белетристика през XIX век“ в катедра Българска литерату-

ра на СУ „Св. Климент Охридски“. Изследователските ѝ интереси са в областта на литературознанието, религията, теорията на превода. Автор е на книгите „Бунт, надежда, изкупление. Англоезичните преводи от българския XIX век“ (2018) и „**Мисията на д-р Албърт Лонг сред българите**“ (2023). Носител е на наградата на СБП за ярки постижения в областта на теорията, историята и критиката на превода за 2018 г. с книгата ѝ „Бунт, надежда, изкупление“.

Мая Горчева е литературен историк, доцент в Университета по библиотекознание и информационни технологии (УниБИТ), където води курсове по европейска култура и социология на литературата. Научните ѝ интереси са свързани с модерна литература и култура, компаративистика и превод, текстова критика. Автор е на над сто статии и студии, две учебни помагала и 12 монографии, сред които: „Между текста и цитата“ (2004), „‘Иконите спят’ от Гео Милев: превъплъщенията на модерната душа“ (2006), „Деликатните настроения на Борис Априлов“ (2013), „Новите български книги: успехът на обитаването“ (2014), „Албер Камю. Възможните светове на литературата“ (2022), „Единствено бягство“ (2023), „Книга за Борис Априлов“ (2025). Преводач от английски и френски език на художествени и литературоведски текстове, редактор. Член на българската секция на Академичен кръг по сравнително литературознание (АКСЛИТ).

Невена Михова е главен асистент в секция „Литература на Българското възраждане“ в Института за литература при Българската академия на науките (2023), доктор по българска литература (2020), магистър по славянска филология (2003). Изследователските ѝ интереси са в областта на българската възрожденска публицистика и журналистика, на литературните и социокултурните връзки и идентификации. Основният тематичен фокус в анализирането на възрожденски текстове е върху икономическите и социални концепции, разпространението на ключови идеи по отношение на труда, капитала и прогреса, взаимодействието с европейските и балканските социални течения и идеи в българска среда. Изследва публицистичното дело на Петко Р. Славейков с фокус върху комуникативните стратегии и жанровите особености на неговите периодични издания.

Николай Желев е гл. ас. д-р в секция „Литература на Българското възраждане“ в Института по литература към БАН. Завършва славянска филология с профил словашки език и литература в СУ „Св. Климент Охридски“. Защишава дисертация на тема „Идеята за илиризма. Поява, развитие и отражения в българската култура от XIX век“ (окт. 2021). Интересите му са в сферата на словашката, чешката и българската литература през XIX век. Изследва идеите за славянството и аспекти на неговата история. Участва в проектите „Българският литературен пантеон и славянският свят в научното наследство на Борис Йоцов: реконструкция на идеите“, „Фикционално и документално в българската проза на XIX век. Аналогии с чуждестранната литература“ и др. Избрани статии: „‘История славяноболгарског народа’ на Атанасий Нескович и илиризмът“ (е-сп. „Дзяло“, XIV, 2019), „Ян Холи в България“ (сб. „Pedagogická fakulta Trnavskej univerzity v Trnave“, 2021), „Славянската взаимност на Ян Колар в четири статии на Борис Йоцов“ (в сб. „Завръщането

на Борис Йоцов“, 2022), „Един предполагаем текст на Раковски – основни идеи“ (сб. „Многоликата наука – *Disciplina Variabilis*“, 2023), „Smrt' hrdinov (porovnanie medzi „Smrt'ou Jánošíkovou“ Jána Botta a „Chadžim Dimitrom“ Christa Boteva)“ (сб. „Horyzonty słowacystyki. Literatura. Język. Dydaktyka“, 2023) и др.

Николай Папучиев е преподавател в Софийския университет „Св. Климент Охридски“, където води курсове по културна антропология и фолклор. Изследователските му интереси са в сферата на популярната култура, проучванията на национализма, регионалните специфики на културните реалности. Автор е на книгите „Фолклор и национална култура“ (2012), „Антропология на вещта и символните форми“ (2018), „Музеят – възможен и невъзможен. Предизвикателства на масовата култура, стратегии на пазара и носталгично помнене на миналото“ (2019); „Фестивали. Мрежи. Идентичности: Маскарадните игри в Перник и регионалните им отразения“ (2021, в съавт. с Албена Вачева); „Фигури на прехода в България. Медии, публикации, популярна култура“ (2024).

Николета Пътова е литературовед, специалист по българска литература и драматургия от периода на Българското възраждане. Доцент в Института за литература към Българската академия на науките. Професионалното ѝ внимание е насочено към проблемите в социокултурните взаимоотношения и идентичността в национален и личностен план; към българската драматургия и театър от XIX в. и началото на XX в.; към театралната критика. Автор е на книгите „Драматургия на българското: националната идентичност във възрожденската драма“ (2012) и „Българската драма и театър: критическа хроника (1866–1910)“ (2023), както и на множество публикации в научния печат. Води семинарни занятия по възрожденска литература в СУ „Св. Климент Охридски“ и лекции в ПУ „Паисий Хилендарски“ (2012–2015). Член е на Академичен кръг по сравнително литературознание и на Българско общество за проучване на XVIII в.

Радослава Илчева е доцент, доктор по филология в Института за литература – БАН. Завършила е руска филология в Кубанския държавен университет (гр. Краснодар, Русия) през 1985 г. и редовна докторантура в секция „Руска литература“ в Института за литература през 1990 г. През 1993 защитава дисертация на тема „Старата руска литература в историко-литературното развитие на Русия през първата четвърт на XIX в.“. От 2002 г. е доцент с хабилитационния труд „На кръстопътя на столетията. ‘Медният конник’ на А. С. Пушкин: статика и динамика“. Автор е на повече от 130 статии и студии в сборници, поредици и списания в България и в чужбина, участвала е в близо 90 национални и международни научни форуми. Дългогодишен преподавател по практически руски език в Нов български университет, по руски фолклор и руска литература XI–XVIII в. в ПУ „Паисий Хилендарски“ (включително и във филиала му в Смолян), по руска литература XIX–XX в. в НБУ и по стара руска литература в СУ „Св. Климент Охридски“. Сфери на научни интереси и разработки: история на руската литература XI–XIX в., литературни митове, руска емиграция в България, литературна антропонимика, българо-руски литературни връзки, българска тема в руската литература.

Румяна Дамянова е литературовед, литературен критик, историк и културолог. Професор в Института за литература при БАН, дългогодишен ръководител на секция „Литература на Българското възраждане“ Работи в областта на литературата и културата на Българското възраждане, културните нагласи и поведенческите модели през XIX век. Отговорен редактор на Енциклопедия „Българско възраждане. Литература. Периодичен печат. Литературен живот. Културни средища“ (т. I, 2014). Редактор и съставител на редица научни сборници и ръководител на български и международни научни проекти. Автор на книгите: „Илия Волен. Литературна анкета“ (1981), „Писмата в културата на Българското възраждане“ (1995), „Отвъд текстовете: културни механизми на Възраждането“ (2004), „Емоциите в културата на Българското възраждане“ (2008), на множество статии и студии. Редактор и съставител на сборници с изследвания за С. Беляева, Т. Жечев, Д. Войников, Т. Пеев, Ив. Шишманов, Д. Леков, Н. Драгова и П. Стефанов, П. Динеков и др.; носител на наградата „Питагор“ за цялостно научно творчество (2009).

Христо Манолакев, проф. дфн в Института за литература – БАН и Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“. Изследва историята и поетиката на руската литературна на XIX в. и българската възрожденска литература; българо-руските литературни връзки (XVIII–XX в.); историята на руската литературна емиграция в България (1920–1940). Автор е на монографиите: „Между образа и четенето (Руската преводна белетристика през Българското възраждане)“ (София, 1996), „Текст и граници. А. С. Пушкин и неговите ‘Повести на Белкин’“ (София, 2001); „Грибоедов–Гоголь–Достоевский. (Типология и герменевтика слова)“ (В. Търново, 2011); „Руският роман от втората половина на XIX век (Учебно пособие)“ (2016); „Слово и тяло. Из историята и херменевтиката на руския литературен канон на XIX век“ (2017).

Хюсеин Мевсим е проф. д-р по български език и литература в Анкарския университет, Турция. Роден е в с. Козлево, обл. Кърджали (1964). Средно гимназиално образование завършва в Момчилград, а висше – българска филология в Пловдивския университет (1989). Установява се в Република Турция през 1991 г., първоначално в Бурса и Истанбул, а впоследствие в Анкара (2001), където защитава магистратура (2002) и докторат (2005). Автор на монографии, студии и изследвания в областта на литературната история и българско-турските културни и литературни връзки, сред които: „Пътуването на Чудомир в Турция (1932)“, „Между два бряга“ (Годишна награда на Съюза на преводачите за авторска книга, 2014), „Никола Фурнаджиев и Истанбул“, „Петър Дачев и Истанбул“, „Земя пределна. Страници от българско-турските културни връзки“ (Национална награда „Христо Г. Данов“ за хуманитаристика, 2020), „Атанас Далчев в Солун и Истанбул“ (Специална награда „Хеликон“ за забележителен литературно-исторически принос, 2022) и др. Продължава да превежда поезия, драматургия и документална литература от български, турски и руски език.